

2. TEMATICKÉ MAPOVÁNÍ VYUŽITÍ PLOCH (LAND USE) OKOLÍ ŠKOLY / MÍSTA BYDLIŠTĚ

Pomůcky:

mapa okolí školy v měřítku 1: 10 000 či menším, černobílá kopie mapy, pastelky, pevná podložka na zákresy v terénu, příp. buzola

Doporučený pracovní postup

1. Prostudujte si legendu zpracovanou podle projektu CORINE.
2. Zakresujte jednotlivé objekty do mapy vždy se znázorněním tematiky barvou, šrafem.
3. Vybraný úsek zmapujte celý tj.bez „bílých míst“.
4. Zvažte doplnění legendy o další tematickou třídu podle konkrétní situace využití krajiny v okolí školy.
5. Mapu jste zpracovaly podle evropského projektu CORINE. Pročtěte si následující text a podle možnosti si prohlédněte internetové stránky. Jsou dle Vašeho názoru takové projekty užitečné?
6. Výsledná tematická mapa obsahuje.
  - NÁZEV MAPY (co se mapovalo, kde a kdy),
  - legenda,
  - vlastní mapový výřez,
  - MĚŘÍTKO,
  - AUTOR + rok, příp. podkladové materiály a další poznámky.

Teorie:

Krajina je určitá část zemského povrchu, kterou vnímáme prostřednictvím jejích vnějších znaků. Ty jsou výsledným projevem přírodních podmínek a jejich společenského využití. Vnější vzhled krajiny vyplývá z jejího materiálního základu, dynamiky přírodních a společenských procesů a látkově – energetických procesů. Prostorové poznávání reálného stavu krajiny výrazně ovlivnilo rozvoj a uplatnění potřebných metodických nástrojů více vědních disciplín. (Ořahel et al, 2000) Zájem širšího souboru vědních oborů o krajinu souvisí i s řešením problémů životního prostředí.

Konkrétní formy využití krajiny jsou kompromisem mezi přírodními vlastnostmi území a technickými možnostmi, poznatky a schopnostmi člověka dané doby (Kolejka, Lipský, 1999), mapováním zachycujeme stav v určitém časovém okamžiku.

Nabízejí se celkem tři hlavní cesty mapování využití krajiny (Kolejka, 1982):

Terénní mapování na základě využití podkladových topografických map, do kterých jsou zakreslovány podle předem definované legendy jednotlivé funkční plochy a jejich kategorie.

Laboratorní mapování pomocí archivních mapových (obvykle historických) podkladů rozmanitými metodickými postupy jejich interpretace s následnou kontrolou v terénu v případě map současného využití krajiny.

Distanční mapování znamená vymezení jednotlivých forem využití krajiny na základě snímků dálkového průzkumu Země. Dálkový průzkum je metoda na získání informací o objektech na zemském povrchu, pod ním, i v zemské atmosféře. Jejím hlavním rysem je to, že se při jejím použití shromažďují údaje o zemském povrchu "na dálku" prostřednictvím elektromagnetického záření. Nejčastěji se k tomu používá družic, které jsou vybavené potřebnými přístroji. Družice obíhají kolem Země neustále a tak mohou i nepřetržitě sledovat její povrch. Data zaznamenávají a pak radiovou cestou předávají do přijímacích stanic. Odtud se data rozesílají klasickou i elektronickou poštou zájemcům po celém světě.

Projekt CORINE

Současné využití krajiny analyzujeme prostřednictvím tříd krajinného pokryvu, který představují fyzický stav využití krajiny a jsou součástí báze údajů CORINE land cover. Program CORINE (CO-ordination of INformation on the Environment) byl založen Evropskou unií jako program k získávání aktuálních údajů o stavu životního prostředí ,o jeho změnách v budoucnu a ke sledování příčin těchto změn. Od počátků politiky životního prostředí v 70. létech v unii bylo provedeno rozsáhlé množství šetření a sběru dat a také programů, které reagovaly na určité problémy. Chyběl zde však ucelený systém a možnost srovnání dat byla omezena pro rozdílné přístupy sběru dat v jednotlivých státech. Proto byl přijat program CORINE, zaměřený do různých oblastí (CORINE land cover – založený na analýze družicových snímků, CORINAIR –založený na monitoringu, vývoji vhodných technologií a na následném hodnocení hlavních zdrojů emisí a jejich migraci, CORINE biotopes – zahrnující inventarizaci, identifikaci a popis míst, která si zasluhují zvláštní ochranu z důvodu zachování evropské přírody). Program měl ověřit užitečnost stálého informačního systému o stavu životního prostředí pro politiku Evropského společenství a docílit praktického využívání potřebných dat Evropského společenství při realizaci politiky péče o životní prostředí.

Legenda mapy využití krajiny (podle CORINE land cover) :

1. Urbanizované a technizované areály

1.1. Urbanizovaná/sídelní/ zástavba

- 1.1.1. Souvislá sídelní zástavba
- 1.1.2. Nesouvislá sídelní zástavba

1.2. Průmyslové, obchodní a dopravní areály

- 1.2.1. Průmyslové a obchodní areály
- 1.2.2. Silniční a železniční síť
- 1.2.3. Areály letišť
- 1.2.4. Areály přístavů

1.3. Areály těžby, skládek a výstavby

- 1.3.1. Areály těžby nerostných surovin
- 1.3.2. Areály skládek
- 1.3.3. Areály výstavby

1.4. Areály umělé /nezemědělské/ zeleně

- 1.4.1. Areály sídelní zeleně
- 1.4.2. Areály sportu a zařízení volného času

2. Zemědělské areály

2.1. Orná půda

- 2.1.1. Nezavlažovaná orná půda

2.2. Trvalé kultury

- 2.2.1. Vinice
- 2.2.2. Ovocné sady

2.3. Areály trav

- 2.3.1. Louky

2.4. Heterogenní /různorodé/ zemědělské areály

- 2.4.1. Mozaika polí, luk a trvalých kultur
- 2.4.2. Zemědělské areály a výrazným podílem přirozené vegetace

3. Lesní a polopřírodní areály

3.1. Lesy

- 3.1.1. Listnaté lesy
- 3.1.2. Jehličnaté lesy
- 3.1.3. Smíšené lesy

3.2. Křoviny a travnaté areály

- 3.2.1. Přirozené louky
- 3.2.2. Vřesoviště a slatiny
- 3.3. Areály s řídkou vegetací
  - 3.3.1. Pláže, duny, písky
  - 3.3.2. Skály
  - 3.3.3. Spáleniště

4. Zamokřené areály

- 4.1. Vnitrozemské močály
  - 4.1.1. Močály
  - 4.1.2. Rašeliniště

5. Vody

- 5.1. Vnitrozemské vody
  - 5.1.1. Vodní toky
  - 5.1.2. Vodní plochy